

Szybka ewolucja starożytnego Egiptu

5 września 2013

Starożytny Egipt jako państwo powstał się w ciągu zaledwie kilkaset lat. Wyewoluował znacznie szybciej niż dotychczas przypuszczano. Egipt pojawił się na światowej scenie przed pięcioma tysiącami lat. Było to pierwsze państwo ze ściśle określonymi granicami, zorganizowanym kultem religijnym, scentralizowaną administracją i rozwiniętym rolnictwem. Państwo, które przetrwało tysiąclecia.

Dotychczas naukowcy sądzili, że Egipt ewoluował powoli ze wspólnot pasterskich. Tymczasem nowa technika badawcza opracowana przez fizyka Mike'a Dee z Uniwersytetu w Oksfordzie sugeruje, iż ewolucja ta dokonała się bardzo szybko i trwała zaledwie 600 lat.

Zespół pracujący pod kierunkiem Dee określił bardzo dokładne daty rządów pierwszych ośmiu władców Egiptu. Dotychczas nie istniały wiarygodne dane chronologiczne dla najwcześniejszego okresu istnienia Egiptu jako uformowanego państwa. Naukowcy opracowali metodę, w której połączyli modele matematyczne z danymi radiowęglowymi oraz dobrze zbadanymi dowodami archeologicznymi. W ten sposób odtworzyli chronologię z lat 4500-2800 p.n.e.

Dotychczas naukowcy opierali się jedynie na dowodach archeologicznych, wykorzystując w celach chronologicznych ewolucji stylów ceramiki znajdowanej na cmentarzyskach. Jednym z najważniejszych dowodów są dwie pieczęcie z grobów królewskich w Abydos, na których umieszczono w porządku chronologicznym imiona królów z Pierwszej Dynastii.

Połączenie danych radiowęglowych uzyskanych z badania 100 zabytków z modelem matematycznym pozwoliło określić lata rządów poszczególnych królów. Dokładność ich obliczeń wynosi

32 lata. Uzyskane obliczenia zgadzają się z prawdopodobną ówczesną długością życia.

Zgodnie z obecnym stanem wiedzy za początek Egiptu jako państwa uważa się okres rządów króla Ahy. Opracowany obecnie model pozwolił stwierdzić, z 68-procentową pewnością, że rządził on w latach 3111-3045 p.n.e. To z kolei wskazuje, że etap predynastyczny historii Egiptu trwał znacznie krócej niż sądzono. Egipptologia przyjmuje, że okres ten rozpoczął się około 4000 roku p.n.e. Najnowsze badania sugerują, że rozpoczął się on mniej więcej w okresie 3800-3700 p.n.e, a poprzedzający go neolit trwał dłużej i zakończył się później. Zatem starożytny Egipt uformował się pomiędzy latami 3800-3700 a początkiem panowania Ahy.

„Początki Egiptu sięgają tysiąca lat przed powstaniem piramid. Dlatego właśnie nasze zrozumienie procesu jak i dlaczego rozwinęło się to potężne państwo bazuje tylko na dowodach archeologicznych. Nowe badania radiowęglowe dostarczają dowodów, które zmieniają chronologię panowania pierwszych dynastycznych władców Egiptu i sugerują, że państwo to uformowało się znacznie szybciej niż uważaliśmy” – stwierdzili uczeni.

Autor: Mariusz Błoński

Na podstawie: Oxford University

Źródło: [Kopalnia Wiedzy](#)